

Typy inteligencji

Dominujący zmysł to nie jedyny czynnik, który różnicuje style uczenia się. Każde dziecko charakteryzuje się innym profilem rozwoju, dominuje u niego inny sposób myślenia, a co za tym idzie – inny rodzaj inteligencji. Howard Gardner, twórca Teorii Inteligencji Wielorakiej, wyróżnił 8 podstawowych typów inteligencji, które, przy odpowiednim kształtowaniu i rozwijaniu, zwiększają możliwości uczenia się. Oto one:

**INTELIGENCJA
MATEMATYCZNO-
LOGICZNA**

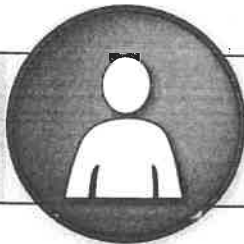
**INTELIGENCJA
MUZYCZNA**

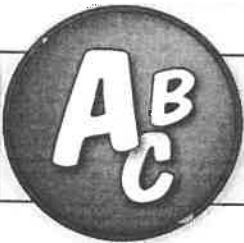
**INTELIGENCJA
RUCHOWA**

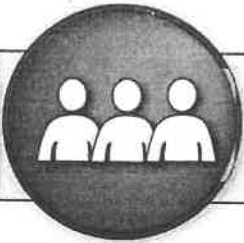
**INTELIGENCJA
INTRAPERSONALNA**

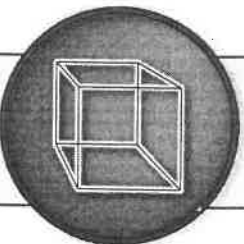
**INTELIGENCJA
JĘZYKOWA**

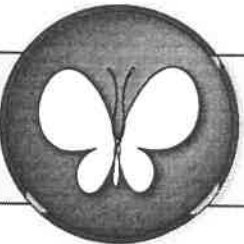
**INTELIGENCJA
INTERPERSONALNA**

**INTELIGENCJA
WIZUALNO-
PRZESTRZENNA**

**INTELIGENCJA
PRZYRODNICZA**

Świadomość istnienia inteligencji wielorakich powinna jeszcze bardziej zachęcić nauczyciela do indywidualizacji procesu nauczania, bowiem zgodnie z teorią Gardnera, każde dziecko posiada wszystkie rodzaje inteligencji, chociaż w różnych kombinacjach. Kompetencje każdego dziecka można i należy rozwijać, odpowiednio dobierając sposoby stymulowania jego rozwoju intelektualnego. Dlatego też nauczyciel powinien stosować różnorodne ćwiczenia z podręcznika, aby wspierać rozwój inteligencji wielorakich u wszystkich uczniów w klasie.

1
32

Inteligencja matematyczno-logiczna

NAUCZYCIELU:

- » zachęcaj dzieci do dedukcji i analizy treści
- » sugeruj, aby porządkowały informacje, przedstawiając je w logiczny sposób
- » proponuj dzieciom rozwiązywanie zagadek logicznych

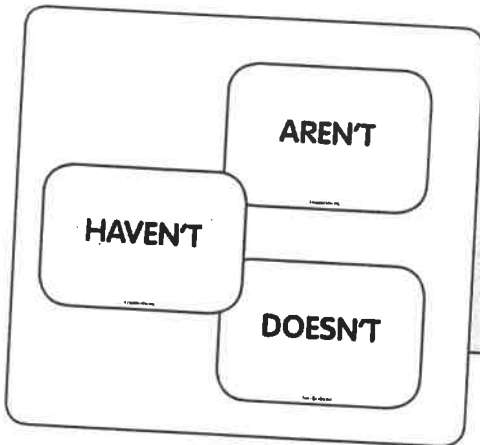
1 Złam szyfr, aby poznać pytania. Następnie odpowiedz na nie i napisz swoje zaszyfrowane pytanie.

1
[Ciphered text]

2
[Ciphered text]

3
[Ciphered text]

Inteligencja ruchowa

NAUCZYCIELU:

- » organizuj gry ruchowe i zabawy połączone z muzyką i tańcem
- » proponuj dzieciom różne prace manualne
- » zachęcaj dzieci do odgrywania scenek sytuacyjnych

A
B
C

Inteligencja językowa

NAUCZYCIELU:

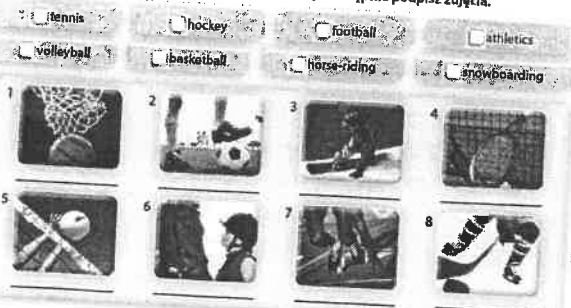
- » czytaj dzieciom opowiadania
- » zachęcaj dzieci do czytania i pisania opowiadań
- » namawiaj dzieci do deklamowania wierszy i rymowanek
- » proponuj rozwiązywanie zagadek, krzyżówek i rozmaitych gier słownych

1 Posłuchaj nagrania i zaznacz (✓) miejsca, o których usłyszysz. Następnie zaśpiewaj.

Where's my beanie?
Find it, please!
It isn't under the chair.
It isn't under the bed.
Where's my beanie?
Find it, please!
Is it in the drawer?
No, it's on your head!
Where's my beanie?
Find it, please!
Where's my beanie?
Find it, please!
It isn't under the chair.
It isn't under the bed.
Where's my beanie?
Find it, please!
Is it on the table?
No, it's on your head!

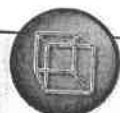
1 Posłuchaj nagrania i ponumeruj wyrazy. Następnie podpisz zdjęcia.

Inteligencja wizualno-przestrzenna

NAUCZYCIELU:

- » używaj na zajęciach kolorów, obrazów, rysunków, zdjęć i przedmiotów
- » wykorzystuj filmy i prezentacje
- » zachęcaj dzieci do rysowania, tworzenia map myśli, a także do robienia notatek, podkreślania i zaznaczania

Inteligencja muzyczna NAUCZYCIELU:

- » zachęcaj dzieci do śpiewania piosenek
- » proponuj układanie własnych piosenek z wykorzystaniem nowo poznanych słów
- » od czasu do czasu włączaj spokojną muzykę w trakcie wykonywania przez dzieci zadań

1 Posłuchaj nagrania i uzupełnij tekst. Następnie zaśpiewaj piosenkę.

Count, count, count.
Count with me.
Shout it out!
One, two, three!
From seven to nine.

1 _____
From ten to twelve.

2 _____
From thirteen to fifteen.

Count, count, count.
Count with me.
Shout it out!
Four, five, six!

3 _____
From sixteen to eighteen.

4 _____
Say nineteen and twenty.
Nineteen and twenty.
Now let's start again.

Inteligencja intrapersonalna NAUCZYCIELU:

- » pozwól uczniom na chwilę zastanowienia przed lub po wykonanym ćwiczeniu
- » zachęcaj uczniów do refleksji nad swoimi postępami w nauce, zachowaniem, samopoczuciem

4 Zaprojektuj mundurek dla ucznia bardzo nowoczesnej szkoły. Narysuj ten mundurek i opisz go.

Inteligencja interpersonalna NAUCZYCIELU:

- » organizuj zadania do wykonania w grupach i parach
- » zachęcaj uczniów, aby rozmawiali ze sobą i zadawali sobie pytania, ucząc się od siebie nawzajem

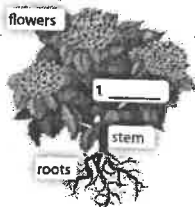
3 W parach zagrajcie w grę.

Instrukcja:

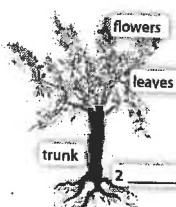
- 1 Przygotujcie dwa zestawy składające się z sześciu kart – jeden z pytaniami, a drugi z odpowiedziami.
- 2 Na zmianę bierzcie po jednej karcie z każdego zestawu.
- 3 Czytajcie pytanie i odpowiedź.
- 4 Jeśli pytanie i odpowiedź pasują do siebie, zawodnik dostaje punkt.
- 5 Zwycięzcą zostaje gracz, który jako pierwszy zdobędzie sześć punktów.

A	Have you got a pair of yellow trainers?	Where is your beanie now?	Can you play the guitar?	Do you like yogurt?	Is pizza Gloria's favourite food?
		Whose Frisbee is it?			
B	It's Tom's.	No, it isn't. Her favourite food is cheese.	Yes, I can.	No, I haven't. My trainers are blue.	
	No, I don't.		It's in the drawer.		

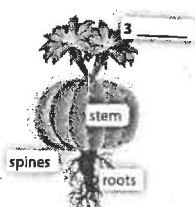
2 Posłuchaj nagrania i przeczytaj opisy roślin. Następnie wpisz brakujące słowa.

1 This is a garden plant. It has got a stem with leaves and flowers. It has got roots.

2 This is a tree. It hasn't got a stem. It's got a big trunk. It's got leaves, flowers and roots too.

3 This is a cactus. It hasn't got leaves. It's got a short stem and it's got roots. It's got a flower. It's got a lot of spines.

Inteligencja przyrodnicza NAUCZYCIELU:

- » wplataj w naukę języka angielskiego elementy świata przyrody
- » jeśli to możliwe, zorganizuj lekcję języka angielskiego na powietrzu lub przeprowadź zajęcia w sali od przyrody

Test inteligencji wielorakiej

Bacznie obserwując swoich uczniów, nauczyciel czwartej klasy powinien być w stanie stworzyć profil każdego dziecka. Pozwoli to, oczywiście w miarę możliwości, na lepsze dostosowanie typów ćwiczeń do predyspozycji i preferowanego stylu uczenia się danego ucznia. Dzięki temu potencjał intelektualny każdego czwartoklasisty zostanie najpełniej wykorzystany. Na następnych stronach publikujemy materiały, które pomogą nauczycielowi zebrać i uporządkować informacje na temat jego uczniów.

TEST INTELIGENCJI WIELORAKIEJ

Test inteligencji wielorakiej pozwala określić, jaki rodzaj inteligencji dominuje, a jaki jest najslabiej rozwinięty u danego ucznia. Test można przeprowadzić w klasie lub zadać jako prace domową.

Przed przeprowadzeniem testu nauczyciel powinien opowiedzieć uczniom o teorii inteligencji wielorakiej. W Arkuszu do kopiowania nr 1 (załączonym na kolejnej stronie) znajdują się 24 stwierdzenia pozwalające na zdefiniowanie typów inteligencji. Każdemu uczniowi należy rozdać kopię kwestionariusza i dokładnie wyjaśnić polecenie. Zadaniem uczniów jest ocena stopnia, w jakim podane stwierdzenia opisują ich zainteresowania czy zachowania. Zamiast punktów, dzieci przyznają symbole buziaczków reprezentujące stopień identyfikacji ucznia z danym stwierdzeniem. Na przykład, jeśli uczeń uważa, że nie ma nic wspólnego z danym stwierdzeniem, wybiera ☹. Im bardziej prawdziwe wydaje mu się stwierdzenie w odniesieniu do jego osoby, zaznacza odpowiednio: 😐, 😊, 😄. Znaczenia symboli można opisać dzieciom następująco:

- ☹ **NIE** – to zdanie mnie nie opisuje; to zdanie jest nieprawdziwe w moim przypadku,
- 😐 **TAK i NIE** – czasami tak, czasami nie; trudno mi powiedzieć,
- 😊 **TAK** – zgadzam się z tym stwierdzeniem; często się w taki sposób zachowuję,
- 😄 **TAK, BARDZO!** – zupełnie zgadzam się z tym stwierdzeniem; zawsze się tak zachowuję.

Wypełnione kwestionariusze należy zebrać i przyznać punkty według następującego klucza:

☹ = 0 PKT

😐 = 1 PKT

😊 = 2 PKT

😄 = 3 PKT

Test można sprawdzić i przeanalizować razem z uczniami na kolejnej lekcji. W tym celu należy rozdać Arkusz do kopiowania nr 2 i dokładnie wyjaśnić polecenia. Zebrane w Arkuszu nr 1 punkty, dzieci powinny wpisać do podanej tabeli, zwracając uwagę, aby punkty zostały przypisane właściwym numerom pytań. Punkty z każdej linijki tabeli należy podsumować. Otrzymane wyniki, odnoszące się do poszczególnych typów inteligencji, należy nanieść na diagram, w którym wycinki koła odpowiadają poszczególnym typom inteligencji. Można wpisać punkty w odpowiednich częściach koła lub, dla uzyskania lepszego obrazu, zaciemnić ołówkiem każdy z wycinków. Po zakończeniu testu należy krótko podsumować wyniki.

Informacje o każdym dziecku, jego stylu uczenia się, a także dominujących u niego typach inteligencji można zgromadzić w profilu klasy (Arkusze do kopiowania nr 3).

Przeczytaj kolejne zdania i zastanów się jak bardzo każde stwierdzenie do Ciebie pasuje. Wybierz buziaczka, który najbardziej opisuje Twoje zdanie na temat przeczytanego stwierdzenia i zaznacz swój wybór stawiając krzyżyk w odpowiednim polu. Znaczenia buziaczków:

NIE

TAK I NIE

TAK

TAK, BARDZO!

Imię i nazwisko ucznia: _____

					Punkty
1. Lubię rozwiązywać krzyżówki i gry słowne.					
2. Lubię uczyć się z wykresów i tabel.					
3. W nauce pomagają mi tablice i plakaty wiszące w klasie.					
4. Chętnie słucham muzyki i łatwo zapamiętuję słowa piosenek.					
5. Lubię zwierzęta i chętnie się nimi opiekuję.					
6. Lubię sport i zabawy ruchowe.					
7. Lubię być czasem sam / sama.					
8. Lubię spędzać wolny czas z kolegami / koleżankami.					
9. Umiem korzystać z mapy.					
10. Łatwo zapamiętuję numery telefonów.					
11. Nie umiem długo wykonywać jednej czynności.					
12. Lubię śpiewać.					
13. Wolę uczyć się w samotności.					
14. Pomagam kolegom / koleżankom, którzy / które się kłócą.					
15. Lubię czytać, czasem nawet sam / sama piszę proste opowiadania.					
16. Dbam o rośliny w domu i w szkole.					
17. Lubię zagadki i łamigłówki.					
18. Potrafię wyobrazić sobie różne sytuacje.					
19. Często myślę o tym, co robię, jak się zachowuję.					
20. Potrafię wyjaśnić kolegom / koleżankom trudne zagadnienia w prosty sposób.					
21. Umiem grać na instrumencie muzycznym.					
22. Chętnie wykonuję prace plastyczne.					
23. Lubię zadania, które wykonujemy w grupach.					
24. Martwi mnie, że ludzie zaśmiecają lasy i parki.					

TYPY INTELIGENCJI

Imię i nazwisko ucznia: _____

Typ inteligencji wielorakiej	Nr pytania	Punkty	Nr pytania	Punkty	Nr pytania	Punkty	SUMA
matematyczno-logiczna	2		10		17		
ruchowa	6		11		22		
językowa	1		15		20		
wizualno-przestrzenna	3		9		18		
muzyczna	4		12		21		
intrapersonalna	8		14		23		
interpersonalna	7		13		19		
przyrodnicza	5		16		24		

1. Przyporządkuj wybranym odpowiedziom z Arkusza nr 1 punktację według następującego klucza:

- = 0 pkt   = 1 pkt
- = 2 pkt   = 3 pkt

2. Wstaw punkty z Arkusza nr 1 do poniższej tabeli, przyporządkowując je odpowiednim numerom pytań. Następnie podsumuj punkty dotyczące poszczególnych typów inteligencji.

3. Sumę punktów nanieś na diagram, w którym wycinki koła odpowiadają poszczególnym typom inteligencji. Można wpisać punkty w odpowiednich częściach koła lub, dla uzyskania lepszego efektu graficznego, zaciemnić (np. ołówkiem) każdy z wycinków w zależności od sumy zdobytych punktów.

